

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 39 hallituksen esityksen johdosta laiksi auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain 3 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunta on 21 päivänä syyskuuta 1990 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 106 laiksi auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain 3 ja 14 §:n muuttamisesta.

Valiokunta on käsitellyt tämän esityksen yhteydessä eduskunnan valiokuntaan 11 päivänä toukokuuta 1990 valmistelevasti käsiteltäväksi lähettämät ed. Kohijoen ym. toivomusaloitteen n:o 95 auto- ja moottoripyöräveron alentamisesta sekä ed. Moilasen ym. toivomusaloitteen n:o 108 lukkiutumattoman jarrujärjestelmän kustannusten huomioon ottamisesta autoveroa määrättäessä.

Auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain mukaan autoveroa suoritetaan auton verotusarvon määrä korotettuna 32 prosentilla ja vähennettynä 4 600 markalla. Veron määrä on kuitenkin aina vähintään 50 prosenttia verotusarvosta. Ottaen huomioon edellä tarkoitettua verosta vähennettävän markkamäärän sekä jo vuoden 1991 aikana käytännöllisesti katsoen kaikille uusille bensiinikäyttöisille henkilöautoille vähäpäästöisyyden perusteella myönnettävän 4 500 markan suuruisen vähennyksen autovero on hallituksen esityksen mukaan yleensä suunnilleen auton verotusarvon suurinen tai hieman tätä pienempi. Hallitus ehdottaa, että autoveroa alennettaisiin siten, että veron laskentakaavan kerrointekijää pienennettäisiin viidellä prosenttiyksiköllä. Autovero olisi siten auton verotusarvo lisättynä 27 prosentilla ja vähennettynä 4 600 markalla.

Auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain mukaan vero pannaan maksuun sille, joka on ollut auton omistajana silloin, kun auton rakennetta on muutettu siten, että autosta on tullut veronalainen. Yleensä tämä vastaa rakennemuutostarkastuksen ajankohtaa. Eräissä tapauksissa on käynyt ilmi, että verosta vapaa pakettiauto muutetaan verolliseksi henkilöautoksi, auto luovutetaan muulle henkilölle ja rakennemuutoksen vuoksi maksuunpantu autovero jää suorittamatta. Hallitus ehdottaa

säädettäväksi, että auton käyttö on estettävä, jos autosta maksuunpantu vero on suoritettamatta eräpäivän jälkeen.

Hallituksen esitykseen sisältyvä laki on tarkoitettu tulemaan voimaan sen tultua hyväksytyksi ja vahvistetuksi. Veronalennus on toteutettu valtioneuvoston päätöksellä 1 päivästä syyskuuta 1990 lukien.

Toivomusaloitteessa n:o 95 ehdotetaan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi joutuisasti toimenpiteisiin auto- ja moottoripyöräveron alentamiseksi.

Toivomusaloitteessa n:o 108 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain muuttamiseksi niin, että lukkiutumattoman jarrujärjestelmän aiheuttamat ylimääräiset kustannukset vähennetään autoveron perusteena olevasta hinnasta.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on asettunut puoltamaan lakiehdotuksen hyväksymistä. Valiokunta toteaa, että 14 §:n 3 momenttiin ehdotettu velvollisuus estää ajoneuvon käyttö, jos vero on suoritettamatta, voi johtaa joissakin tapauksissa kohtuuttomuuksiin. Tämän vuoksi valiokunta on täydentänyt momenttia siten, että myös näissä tapauksissa ajoneuvon käyttö voitaisiin erityisistä syistä sallia määrääjäksi. Tämä tulisi kysymykseen tapauksissa, joissa voidaan perustellusti olettaa ajoneuvon kuljettajan olleen tietämätön siitä, että vero on maksamatta. Lain voimaantulo- ja soveltamissäännöksen on lisätty muutettua 14 §:n 3 momenttia koskeva soveltamissäännös.

Käsitlemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen näin kuuluvana:

Laki

auto- ja moottoripyöräverosta annetun lain 3 ja 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan auto- ja moottoripyöräverosta 14 päivänä marraskuuta 1967 annetun lain 3 §:n 1 momentti ja 14 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 1 momentti 12 päivänä joulukuuta 1986 annetussa laissa (905/86) ja 14 §:n 3 momentti 13 päivänä helmikuuta 1976 annetussa laissa (152/76), seuraavasti:

3 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

on estettävä, *ellei ole erityisiä syitä sallia ajoneuvon käyttö määräajaksi.*

14 §

Jollei maksuunpantua veroa ole suoritettu maksulippuun merkittynä maksuaikana, ulosotetaan vero säädettyine viivästyskorkoineen ja jäämämaksuineen valituksesta huolimatta niin kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin on säädetty. Jos maksuunpantua veroa ei ole eräpäivänä suoritettu, ajoneuvon käyttö

Voimaantulo- ja soveltamissäännös

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 . Sitä sovelletaan autoihin, jotka luovutetaan tullivalvonnasta tai toimitetaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen. *Lain 14 §:ää sovelletaan autoihin, joiden rakennetta muutetaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.*

Samalla valiokunta ehdottaa,

että toivomusaloitteet n:ot 95 ja 108 hylättäisiin.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1990

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Mäki-Hakola, varapuheenjohtaja Luttinen, jäsenet Ahonen, Hokkanen, Isohookana-Asunmaa (osittain), Kettunen, Kääriäinen, Laaksonen (osittain), Lahti-Nuuttila, Malm, Mattila (osit-

tain), Ranta (osittain), Rusanen, Sasi (osittain), Savolainen (osittain), Tenhiälä, Viljanen (osittain) ja Vähäkangas (osittain) sekä varajäsenet Ikkala (osittain), Kalliomäki (osittain), Pekkarinen, Peltari (osittain), Pohjanoksa, T. Roos ja Seppänen (osittain).

Vastalauseita

I

Suomessa autoveron taso on tällä hetkellä maailman korkeimpia. Korkeata autoveroa perusteltiin aikoinaan sillä, että auto on yleisyydestään ja siksi sitä tulee voimakkaasti verottaa. Lisäksi autot olivat täysin tuontitavaraa.

Tällä hetkellä tilanne on täysin toinen. Autosta on tullut aivan tavallinen ja arkipäiväinen käyttöhyödyke, joka on periaatteessa jokaisen saatavilla. Lisäksi auto on hyvin useille kansalaisille täysin välttämätön työväline tai keino päästä töihin julkisten kulkuyhteyksien huo-

nonnuttua varsinkin haja-asutusalueilla. Auton ostoa ja käyttöä ei tulisi siis enää kohdella etuoikeutettuna rikkaiden harrastuksena.

Suomessa on rakennettu henkilöautoja jo pian kaksikymmentä vuotta. Suomalainen auto ei kuitenkaan ole ulkomailta tuotua halvempi, sillä sen hintaa ei autoveronalennuksilla laske- ta. Näin ollen autovero ei edes pyri ohjaamaan kotimaisten tuotteiden käyttöön.

Saastuminen on tämän hetken suuri ongelma niin Suomessa kuin koko maailmassa. Eräs suurja saastelähteitä on liikenne ja sen tuottamat pakokaasupäästöt. Uusimmissa autoissa on kuitenkin lähes kaikissa vakiovarusteena katalyytillä varustettu pakoputkisto ja sen ansiosta saastepäästöt on niissä pystytty pudotta- maan murto-osaan vanhojen autojen päästöjen määrästä. Tämän takia olisi ensiarvoisen tär- keätä saada maamme autokanta mahdollisim- man nopeasti uudistumaan niin, että se olisi valtaosaltaan katalyyttijärjestelmällä varustet- tua.

Eräs ja tärkein keino tähän päämäärään pääsemiseksi olisi alentaa nykyistä korkeata autoveroa edes asteittain yleiseurooppalaiselle tasolle esimerkiksi viiden vuoden aikana.

Hallituksen esittämä autoveron 5 %:n suu- ruinen alennus ei edes jatkuessaan tulevina vuosina merkitsisi tuntuva uusin autojen hin- tojen alenemista. Esitetty alennus alentaa auto-

jen hintoja ensi vuonna noin 1 000 markalla. Merkitys on täysin marginaalinen.

SMP on hallituksessa useita vuosia vaatinut maamme korkean autoveron pikaista alenta- mista niin, että myös tavallisella kansalaisella olisi mahdollisuus vaihtaa vanha, saastuttava autonsa uuteen ympäristöystävällisempään ja energiaa säästävämpään autoon. Tämä linja ei ole kuitenkaan saavuttanut vastakaikua muissa hallituspuolueissa. SMP:n mielestä vasta 15 %:n vuosittainen alennus viiden vuoden ajan toisi vähitellen parannusta asiaan aiheut- tamatta kuitenkaan valtiontaloudellisia ongel- mia.

Ehdotan,

että valiokunnan mietintöön sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muutoin sellaisenaan, paitsi että lain 3 § hyväk- syttäisiin näin kuuluvana:

3 §

Autoveroa suoritetaan auton verotusarvon määrä korotettuna 17 prosentilla ja vähennet- tynä 4 600 markalla. Veron määrä on kuiten- kin aina vähintään 50 prosenttia auton verotus- arvosta. Ulkomailta käyttöön otetun, muun kuin 4 c §:ssä tarkoitetun auton vero on kui- tenkin aina vähintään vastaavan uuden auton vero.

— — — — —

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1990

Pentti Kettunen

II

Ehdotamme,

että mietinnön perusteluissa lausut- taisiin:

”Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy pikaisiin toimenpiteisiin invaliditeetin perus- teella myönnettävien autoveron palautusten tuntuvaksi nostamiseksi jo vuonna 1991 sekä palautusjärjestelmän uudistamiseksi invalidi- järjestöjen kanssa sovitulla tavalla.”

Lupauksista huolimatta hallitus ei esitä inva- liditeetin perusteella myönnettävän autoveron palautusmenettelyn yksinkertaistamista enem- pään kuin siirtymistä suoran tuen järjestelmään.

Lisäksi invaliditeetin perusteella myönnettä- vän autoveron palautuksen suuruus on vuodes- ta 1987 lähtien pysynyt ennallaan. Normaalei- den inflaatiotarkistusten jälkeen palautusten määrien tulisi olla vuonna 1991: vähintään 80 %:n haitta-asteesta 25 800 mk, 40 %:n haitta-asteesta 16 750 mk sekä automaattivaih- teistoon oikeuttavan auton osalta 33 390 mk.

Helsingissä 23 päivänä lokakuuta 1990

Mauri Pekkarinen
Hannu Tenhiälä

Seppo Kääriäinen
Timo Laaksonen
Esko Seppänen

Kalevi Mattila
Tytti Isohookana-Asunmaa

